

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף כ"ז- כ"ח
הלכות נטילת ידיים שחרית ר' אות א-ח

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' **0527111070**

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

לקוטי הלכות או"ח דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ד' אות א-ח

הלכות נטילת ידיים שחרית הַלְכָה ד':

הלכה זו יש בה יסודות גדולים איך לבנות את הדעת, איך לבנות את המח. ע"פ סי' ס"ה שם מתבאר שהארם אילן שבתוך השדה, וצריך לראות תמיד להיות בתוך השדה, כי כשנפול משם, נופל מהתפילה, כשהוא בתוך השדה יוכל לעשות אחד מהתפילה, ועניינו ע"פ קשר המאמר שע"י ביטול בשעת היסורים ממשיכים אח"כ תורה והמשכת רשימה מהזריחה לתוך המוחין, אלו הם הלשונות הנמצאים בתורה ס"ה, וכדי שנוכל להשתמש בהלכה הזאת להבין איך זה שייך לנו, במה שר' נתן רוצה ללמד לנו בהלכה הזאת, יסודות נצרכים מאד מאד, איך לעשות כלים ולבושים, איך לבנות את השכל והדעת, כי הלכה זאת יש בה כח אדיר לבנות את האדם. וכדי להבין את ההלכה אנו קצת מבארים מה שנתבאר בתו' ס"ה.

לעשות אחד מכל התפילה היינו לבנות מוח חדש אחד מהרבה ידיעות חדשות

ענין 'לעשות אחד מכל התפילה' הוא לזכות לישוב הדעת, כי כשארם התחיל הוודו לה, אח"כ ברוך שאמר, אח"כ אשרי, אח"כ ישתבח וכו', אחד יוצא מכל התפילה ולא נשאר בלבו אולי רק דבר אחד, כי המח מבלבל, אך כשכל התפילה היתה בהתעוררות, הרי נשאר במחו הרבה ידיעות חדשות, וכל דבר שמחו ודעתו קלט שושנים ופרחים, הארה של אהבת ה', יראת ה', התעוררות לזכור גדולת ה', הכל נזכר אצלו. איך ומה? זה לא מה שיכולים לבאר, אבל זה נקרא לעשות אחד מכל התפילה, וכל אחד יש לו דרגה אחרת בזה.

כלל הענין הזה שייך למציאות השכל של האדם, כי יש אחד שהוא שוכח ומאבד, קשה לו לעשות ברכה, אינו זוכר ראשית הברכה בסופו, הוא ענין חסרון ישוב הדעת, שהרבה אנשים סובלים מזה, כשרוצה ללמוד, אינו זוכר בגמ' מה שהיה כתוב במשנה, קשה לו, בפרט ברברי רבינו אינו זוכר את העצה לשמח את נפשו, את העצה להתחזק להתגבר, אינו זוכר למעשה, כי הוא לא בשדה, הוא נדחה מהשדה.

יש בזה כמה וכמה דרגות להיות בתוך בשדה, להגיע למקום שלו, אחד בנגלה, אחד בנסתר וכו', ואז עיני בעל השדה מאירים, היינו שהצדיק מעלה את התפילות, ונמשך על האדם בחי' קבלת התורה, [מאמר זה נאמר בשבועות], ולזה צריך לתקן את המח, ורבינו מגלה שזה נעשה ע"י שמצליחים לקחת את הזריחה, זריחה פירושו ענין של ביטול, שאדם מתבטל לה', כשזה הולך ממנו, נשאר רשימה של זריחה שממנו יכול לעשות לבוש, בנין של תורה ושמחה שע"י זיבנה את דעתו ומחו. כך אדם בונה את המח.

עצימות העיניים היינו לזכור את הסוף הטוב

א על-פי התורה וי'אמר בעז א' רות" בסימן ס"ה, עין שם כל התורה היטב והקלל, ש'האדם צריך תמיד להסתכל על התכלית שהוא פלו טוב פלו אחד, ש'שם מתבטליו כל היסורים וכל הצרות ש'בעולם, פי הכל לטובה, אך אי אפשר להסתכל על התכלית הזו פי אם בסתימו עיניו מחיזו ד'האי ע'קמא לגמרי וכו' ועל-כן מוטב בע'נפש האדם ש'יש לו יסורין גדולים ח"ו, הוא סותם ועוצם עיניו בח'קה מאד וכו' כדי לברח אל התכלית וכו', עין שם כל זה היטב רבינו מכניס אותנו לענין מצב של

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ד' אות א-ח

יסורים וצרות, מה שיש לאדם יסורים, ה' עשה טבע שאדם סותם את העיניים שלו, היינו שמתבטל, זה הביטול הוא ביטול אל התכלית. וכך כשעובר על אדם יסורים יסתום עיניו ויזכור התכלית, שעוה"ז אינו כלום, הכל יעבור בסוף, והשי"ת בוודאי יעזור. זה נקרא ביטול. והוא אחד מהדרכים שהאדם בא אל הביטול והזריחה בכמה וכמה הזדמנויות של יסורים. וזה נתפס בנפש האדם הארה חדשה.

יש עוד דרכי זריחה לפי מש"כ רבינו בשו"ת הר"ן סי' א', כי אני ידעתי כי גדול ה'. שם רבינו מתאר את מציאות הזריחה, בחי' אני ידעתי שאי אפשר לספר בפה, שיוודע באמת מהשי"ת, תפס משהו, כמה הוא רחוק מענין הרשימה, מה שכן יכולים לתאר ולספר.

לאחר הביטול יש להמשיך רעיון של דעת לכבות הצמאון

אך אחר כך כשש"ב מהביטול חוזרים ומתגברים היסורים ביותר מבתחלה. כמו שני אנשים שגלחמים זה עם זה ששפאחד רואה וכו' אך אחר כך מקרין ומתבטלין היסורים על-ידי התורה ששואבין על-ידי היסורים, על-ידי שנתבטל אל התכלית, שעל-ידי זה מאיר הזריחה של הרשימו לתוך המחין ומקבל תורה על-ידי השמחה, שהוא כלי לקבלת התורה, שעל-ידי זה מכבין צמאון הנפש, שהוא בחינת יסורים, בבחינת (ישעיה נה) הוי כל צמא לכו למים וכו', עין שם כל זה באר היטב. ואז יכולין להתפלל פראי ולעשות אחד מקל התפלה וכו', עין שם היטב:

כי גם לאחר שהתבטל וזכה לזריחה, אח"כ הוא חוזר מהביטול והזריחה, חוזר לעצמו, ואז מתגברים היסורים ביותר, כי הבע"ד מתגבר כנגדו בכל הכחות להוריד אותו לגמרי, כדרך שני אנשים שלוחמים זה עם זה, כשאחד מתגבר, מתגבר השני כנגדו. ואז מקררים היסורים ע"י שאיבת התורה. כי אח"כ הוא משתוקק לתורה בצמאון דקדושה, שהוא בעצם היסורים, שצמאה נפשו לדעת את הגמ', להבין את הענין, יש לו קושיא, צמאון לדעת, חושב על הדבר, ומשתוקק אליו, עד שתופס מרחוק שבודאי יש פה איזה דבר, ומתוך זה ה' מאיר לאדם מציאות של קושיה ותירוץ ורעיונות שאחד מכה בשני וזה נעשה כלי ולבוש שע"ז יוכל לקבל את הרשימה של הביטול לתוך המח שלו, וכך נבנה המת. וזה מתגלה בצורה שהוא מקבל תורה, שמבין איזה לימוד ומבין את התפילה. וזה בחי' שנעשה אחד מכל התפילה שמתעורר ויכול לקבל דבר בשלימות, וע"ז מכבה צמאון הנפש והיסורים מסתלקים, כי מתגלה המח והחיות של האדם, שיוכל לחיות עם זה, ממש עשיר הכי גדול, יש לו דעת וחידושי תורה. אלו הם יסודות המאמר המופלא הזה, כשנוכחם נוכל להבין מאד את היסודות שר' נתן מבאר בהלכה זו.

בזמן שינה האדם בטל אל התכלית, כל אחד לפי דרגתו

ב) וְזֶה בְּחִינַת נְטִילַת יָדַיִם שְׁחֵרִית, כלל ענין בנין המח והמשכת הזריחה והביטול לתוך הדעת, מאוחד עם נטילת ידיים בבוקר, ובוה מגלה ר' נתן נפלאות גדולות, וצריך לשים לב שזוהו דרך ויסוד בעבודת ה' בשינה, כִּי הַשְׁנָה הוּא בְּחִינַת בְּטוּל אֶל הַתְּכֵלִית בְּסִתְיָמָא דְעֵינֵי וּמִשְׁם שְׂרַשׁ הַשְׁנָה, (כמובא בהתורה "ויהי מקץ זכרון" סימן נ"ד) שְׂבִשְׂעַת שְׁנָה מִתְדַבְּקִין בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל אִדָּם רִצְיָה לִסְדֵּר דְּבָרִים, לְלַמּוּד וְהַצְלִיחַ, ויש לו יסורים כאלה, אזי בטל אל התכלית ויודע שמה שישאר ממנו זה רק הנשמה, וירוויח מתוך היסורים שעוברים עליו, הכל יסתדר, זה תיקון ובידורים, וזה ביטול אל התכלית בפשטות, ויש בודאי יותר מזה. ר' נתן מצרף לסי' ס"ה מש"כ בס' נ"ד שצריך להתדבק בעלמא דאתי, לדעת שאין העולם הזה לבד, יש עולמות עליונים, ואח"כ בונה את השכל בוכוון עלמא דאתי. וצריך להגדיל את הדעת יותר ויותר, וגם לאנשים פשוטים זה שייך להם ע"י השינה ששם בטל מכל המחשבות והדאגות ובטל אל התכלית.

וכן בהתורה "כי מרחמים ינהגם" סימן ז' על מאמר רבותינו זכרונם לברכה, והיה רבי אליעזר יטון, מובן גם כן ששנה, הוא בחינת בטול בחינת עין לא ראתה, עין שם, שינה זאת היא במדרגה הרבה יותר גדולה

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ד' אות א-ח

ממה שהזכיר לעיל מתורה נ"ד לגבי המון העם, כי כאן בס' ז' מדבר מביטול בדרגת איה, השגת הבן, מקיפים עליונים מאד ששייך לצדיקים גדולים. יחד עם השגת התלמיד בחי' מלא, חיזוק שה' אותי תמיד בכל עת.

הרי שר' נתן מזכיר כמה דרכי שינה, שאדם יוצא מפשטות המציאות שלו, הן פשטות טוב, הן פשטות קשה, ועולה אל התכלית בביטול. וענין זה גם מבואר בס' ד' שכשבא אל הצדיק ומתודה, יוצא מכל צער ויודע שכל מאורעותיו לטובתו, בכח מה שהצדיק עולה לביטול לאא"ס. וכלל הענין מתבאר בשתיה א' שיש הפרש גדול מאד בין זריחה לרשימה, כי זריחה וביטול לאא"ס הוא דבר גבוה מאד ורחוק לגמרי ממה שאח"כ יכול אדם להתבונן ולהכניס בשכלו, אמונה ודעת ולחשוב הלכה וענייני עבודת ה'.

פי עקר השנה שהשם יתברך מפיל על האדם הוא בשביל פחינות הנ"ל המבאר בתורה הנ"ל, דהיננו כפי לברח בכל פעם מהדינים והיסורים שפלים נמשכין מבחינת בלבול הדעת, כמובא בדברינו במקום אחר ומחמת שהאדם בא לזה העולם רק בשביל המלחמה ללחם מלחמת ה' עם התאוות והבלבולים ולדבק מחשבתו בהשם יתברך תמיד, יסוד גדול שאדם בא לעוה"ז רק בשביל מלחמת ה', הן בשעת התפילה ולימוד התורה והן בשאר היום, עבודתו ללחום ברע ולהתדבק בטוב, באמונה ודעת בשמחה, על-ידי זה המחין מתנגעים בכל פעם ועל-כן הטביע השם יתברך בנפש אדם שפשוט הבלבולים מתנגדרין ביותר והמחין מתנגעים שפול עליו שנה נרדם ונח קצת שהוא סתימות העינים ובטול המחין, הינו שישתוס עיניו ויבטל מחו ודעתו לגמרי, שזהו בחינת בטול הנ"ל, הינו בטול אל התכלית הטוב ושם מתבטליו כל הבלבולים, שהם בחינת כלל כל הדינים והצרות והיסורים והמניעות, כי כלם מתבטלים על-ידי הבטול אל התכלית כנ"ל ומשם נטבע השנה על כל אדם ועל כל הברואים.

ועל-כן באמת מי שזוכה יכול להשיג בשעת שנה דברים גבוהים מאד מחמת שאז הוא בבחינת בטול אל האור אין סוף יתברך שמו, ועל-ידי זה משיג מה שמשגי כמובא בהר הקדוש (פרשת ויקהל דף קצ"ה) על פסוק, "מי יעלה בהר ה' וכו'" וכן היו צדיקים שזכו להשיג השגות נראות בעת השניה, וכן כל אחד שייך מה שזוכה לעלות ולהשיג מה שמשגי.

נוטלים ידיים לאחר הקימה מהביטול, עם מימי חידושי התורה

ועל-כן פשקמים מהשנה צריכין לטל ידיו במים, כי פשקם מהשנה זה בחינת שחזור מהבטול ואזי רוצים הדינים, שהם הבלבולים, שמהם כל הטמאות הם רוצים להתגבר יותר ויותר, כמבאר בהתורה הנ"ל ואז צריכים להתגבר ביותר לבטלם על-ידי התורה שמשכיכין מהרשימו וכו' שהוא בחינת מים כנ"ל כמ"ש שם בס' ס"ה שבזמן הביטול זוכה לזריחה, ואח"כ נכנסת הזריחה לרשימה, היינו שנשארו לו משהו מזה, שע"ז מבין מה שהצדיקים מדברים שזה בחי' מימי התורה.

וזהו בחינת נטילת ידים במים תכף פשקמים מהשנה כי אז פשקמים מהשנה, שהוא בחינת שחזרים מהבטול, אז צריכים תכף ומיד להמשיך מימי התורה כפי לגרש רוח הטמאה השורה על הגוף ועקר על הדינים, במעשים שאדם עושה בידי דהינו כחות הדין והבלבולים העומדים ואורבים ושורים על הגוף בשעת הבטול, שתכף כשיחזור הדעת מהבטול יהיו נאחזים בו יותר וכנ"ל ועל-כן צריכין לזהר לגרשם תכף פשקמים מהשנה על-ידי הטהרה במים שעל-ידי זה ממשיכין טהרה וקדשה ממימי התורה שנמשכין מהרשימו של הבטול שמתבטליו היסורים והדינים כששבין מהבטול וכנ"ל.

וזהו בחינת התחדשות התורה שצריכין לקבל בכל יום ויום, שהוא התחדשות המחין שנמשכין בכל יום בבחינת חדשים לבקרים וכמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (דברים ו'), "אשר אנכי מצוה היום" שיהיו דברי תורה בכל יום בעיניך כחדשים (ספרי שם) נמצא, שבכל יום צריכין להמשיך

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ר' אהרן א-ח

על עצמו קבלת התורה מחדש, הינו כפי"ל, כי על-ידי השנה הוא בחינת בטול ומשם צריכין לקבל התחדשות התורה כדי לבטל הדינים והטמאות וכו' הרואים להתגרות אז דיקא ביתר וכנ"ל, ומי שזכה לזה בשלמות לחדש בתורה חדושים אמתיים בכל יום, אפשר לו כי בכחל יום יש עוד דברים מונעים את המח, ומח לא חי, צריך לחדשו בכל יום להתחדש להבין בדברי הצדיקים ובדברי הוזה"ק ויש לו הרגשה בתפילה ומחדש האמונה, והמח נבנה והוא חזק. והתפילה נהיה אחד, אהה, זה נפלא.

עיקר היסורים שהנפש צמאה לאור תורה

ר' נתן אומר שגם שאר בני אדם אך אפלו שאר בני העולם שאינם זוכין לזה צריכין על כל פנים להתגבר לעסק בתורה בבקר בהקיצו משנתו, כמבאר בכל הספרים לעמד באשמרת לעסק בתורה כדי לכבות על-ידי זה צמאון הנפש, דהינו לגרש כל היסורים והדינים והסטרוא אחרא וכל מיני בלבולים על-ידי התורה שמשקבלין מהרשימו עיקר יסורי האדם הוא שמוצא את עצמו בעוה"ז, ונפשו צמאה לתורה, ומוח צריך לברוח אל הביטול שמביא ריחוק, שממנה ישאר רשימה שתביא לו התחדשות התורה, היינו התחדשות לעסק בתורה בחשק חדש, לזכור את ה', ולדעת מה זה תורה שעושה נחת רוח לה', וכל אות מאיר לו, לבנות הלב, לתקן המוחין, לחזור לה' שהתפילה תהיה אחד, להתעורר בעבודת ה', לזכור את ה'. זהו החיות החדש שבכל יום. ועל-כן באמת אפלו מי שאינו זוכה לחדש בתורה ממש, צריך על כל פנים להתגבר בכל יום ויום לעסק בתורה בחשק חדש וחיות חדש ויהיה בעיניו כחדשים ממש, כי זהו גם כן בחינת התחדשות התורה, כמבאר במקום אחר, הינו כפי"ל, וזהו כל בחינת ציצית, הוא הכלי של הרשימה, לבוש, ותפילין הוא הארת הריחוק אל הרשימה ומהרשימה לתוך המוחין, וקריאת שמע הוא התגלות מח חדש ותפילה נעשה תפילה אחד, שבוה נמצא בשדה, בגן עדן שכלם הם בחינת התחדשות המוחין שנמשכין על כל אחד מישראל בכל יום שכל זה נמשך מבחינת הגריחה והרשימה של הבטול אל התכלית, שהוא בחינת שנה וכנ"ל:

דרך לבנות את המח ולהוציאו משכחה ובטלה

הגם שבאן ר' נתן עובר לענין חנוכה, אך בהמשך ההלכה חוזר לענין ציצית ותפילין, וכל זה מתקשר למה שהתפילה נהיית אחד. אך כשנבין יותר את נושא המאמר הזה, שיש בעיה לכל אדם שאין לו זכרון, מתפלל ולא יכול לזכור, ואינו זוכה להתלהבות, ורוב אנשים סובלים שאין מבינים דף גמ', פסוק חומש, המח סתום. נושא המדובר כאן הוא איך לבנות את המח, להיות בתוך השדה, בתוך הגן עדן, לא להגרש החוצה, בעל השדה יכניס אותך חזרה לחיים.

כשארם חי בלי מח, בלי לב, אלו הם יסורים נוראים שעוברים על אדם, חי בלי חיות, אין לו שום דרך להתחזק. ר' נתן מגלה כאן בענין נטילת ידיים כלל הדרך איך לבנות את המח, בוודאי בנין המח הוא ע"י תשובה התבודדות ושמירת המחשבה יום יום, ולעסוק בתורה ותפילה, אך צריך עצה לכל זה. ר' נתן יורד אל העצה למעשה למצב שלנו, כמו במה צריך לבנות מח ודעת, ויש הרבה מצבים שדווקא בגלל שהוא רוצה את המוח והודעת הוא נשבר ולא יכול ללמוד כלום, עצת רבינו הוא עיקר תמימות ופשיטות שהוא בחי' שינה, ביטול אל התכלית.

כי למעשה כל מה שעובר עלינו צער ועגמת נפש, מה שגורם שאין המח מאיר, שאין לאדם מים לכבות את הצמאון שלו, לפעמים היסורים יותר גדולים ואין לו אמונה לשמח את עצמו, אין לו לאן לברוח. אזי הוא צריך ביטול אל התכלית, שמתבטל לרצון ה', אם בתוך התבודדות, או באמצע היום שמתחזק, עוצם את העיניים ומתבטל וזוכר שבעולם הבא הכל יהיה טוב, אני עשיתי את האמת שלי, לא מעניין אותי מה שהולך בחוץ, מה שאנשים עושים, או מה

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ר' אות א-ח

שנעשה ממילא, לא יודע כלום, אני מבטל את עצמי אל התכלית. ועי"ז מתקן אדם למעלה. וכלול בזה כמה בחינות של ביטול אל התכלית, כי כשזוכה להתפלל בכונה ובא לזריחה וביטול לה', מזה לבד אין אדם יכול לקבל רפואה, אך באמת שורש כל כחות האדם לשוב בתשובה ולתקן המוחין ולהתרפאות, הכל תלוי בזה, הוא אור האלקות ממש, פנימיות הנשמה שממש מתחדשת. אלא שבבדי להתרפאות ולקשר היסורים צריך להמשיך אח"כ את הרשימה.

תיכף לאחר הביטול יש לתפוס את הרשימה בכלי

כשארם קם מהשינה, וחוזר לעצמו לאחר שהתבטל, אזי עבודתו לתפוס את הרשימה ולהתגבר נגד היסורים שהתחדשו, ולהתגבר לזכור משהו מהזריחה ולשמור על הרשימה ותיכף לעשות לה כלים, הכלים הוא התחדשות העסק בתורה. כלי הוא משנה, גמרא, שיש שם חיות אלקות, וברברי הצדיקים ופנימיות התורה שם אדם ממש רואה דרך של עבודת ה', שהוא כלי להתחדש עכשיו בכח הזריחה, עכשיו הוא מביא את זה לעובדא ולמעשה, ללמוד גמרא בהתחדשות, וזה עושה שאדם נהיה חי, מח חי, ועי"ז יוכל להתפלל, ולקבל עול מלכות שמים בק"ש, ועי"ז נעשה התפילה אחר ונכלל בתוך השרה. ומתחיל להכנס לתוך דרכי החיים של עבודת ה'.

הרי באות ב' הזכיר ר' נתן את הכלליות, אך כשנעיין בתוך המאמר נראה את כלל הדבר המופלא הזה, שזהו דרך בנין הדעת, ולצאת מכל יסורים ובלבולים, ולבנות אור השכל והדעת, ה' יזכנו. ע"כ דיבר ר' נתן מענין ביטול אל התכלית ע"י היסורים, כי היסורים מביאים לטובה גדולה ואין לפחד מיסורים, בוודאי הכל מתהפך לטובה, אדרבה, מזה בא אדם לביטול, כשמתנהג אז באופן הזה שמתבטל אל התכלית, ובזה מפרש ענין חנוכה ויוסף הצדיק ויציאת מצרים, שבזה נראה איך לזכות לבחי' עצמות יוסף שהוא התגלות אור התורה בתוך הביטול.

נר חנוכה הוא כלי לאור הביטול והזריחה של החשמונאים

ג) וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיף הַנֶּסֶס שֶׁל חֲנֻכָּה עַד שֶׁזְּכִינוּ לְמַצְוֵה הַדְּלִיק נֵר חֲנֻכָּה בְּבִיטוּנוּ בְּכָל שָׁנָה, כִּי הַדְּלִיקָת נֵר חֲנֻכָּה מְדַלְקִין מֵהַזְּרִיחָה שֶׁל הַרְשִׁימוּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַבְּטוּל אֶל הַתְּכָלִית שֶׁמִּשָּׁם כָּל קְבָלַת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הָאוֹרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, בְּחִינַת כִּי נֵר מַצְוֵה וְתוֹרָה אִוֵּר, עַל-יְדֵי זֶה מְבַטְלִין כָּל הַצְּרוּת וְהַסְטְרָא אַחֲרָא שֶׁמֵּהֵם יִנְקֵת מַלְכוּת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. כְּנֹדַע שֶׁנֵּר חֲנֻכָּה מְדַלְקִים בְּחוּץ, בְּחֻשְׁכַּת לַיְלָה, לְמַטָּה מֵעֵשְׂרֵה טַפְחִים, אֵךְ אִוֵּר נִמְשָׁךְ מֵאוֹר עֵלְיוֹן וְבִיטוּל גְּבוּה מֵאוֹר שֶׁל הַחֲשֻׁמוֹנָאִים, וְאִסוּר לַהֲנוֹת מֵהֵם, כִּי הוּא נִמְשָׁךְ מֵהַבִּיטוּל אֶל הַתְּכָלִית בְּחִי' נֵר מַצְוֵה שֶׁמַּחִיָּה אֶת הַתּוֹרָה, עַד שֶׁמִּתְעוֹרֵר הַלֵּל הוֹדָאָה וּמְקַבְּלִים כַּח לְבַטֵּל כָּל כְּחוֹת הָרַע. וְזוֹה הַבִּיטוּל נִשְׁאָר רִשְׁמִיָּה, שְׁהוּא אִוֵּר נֵר חֲנֻכָּה.

כִּי מַלְכוּת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים עֹמְדָה עַל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרֶתְךָ וְכו', כִּי יִדְעוּ שֶׁעַקֵּר הַהֲתַגְבְּרוּת כִּנְגְדֶם הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה כְּפִ"ל, עַל-כֵּן רָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ הַתּוֹרָה ח"ו, אֲבָל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, שֶׁהֵם מִתְתַּיְהוּ כִּהְיוּ גְדוֹל וְנִבְיָן, בְּטוּל עֲצָמָם בְּתְכָלִית הַבְּטוּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהִשְׁלִיכוּ נַפְשָׁם מִנְּגַד וּמִסְרוּ נַפְשָׁם בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּטוּל, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַעֲצָה הַגְּדוֹלָה הָאֲמִתִּית בְּכָל הַצְּרוּת ח"ו, שֶׁעוֹבְרִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּתְכָלִית אוּ מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּפִרְסִיּוֹת, רַחֲמֵנָא לְעָלְךָ, שְׂאִין שׁוּם עֲצָה נְכוֹנָה לְבָרַח מֵהֵם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַבְּטוּל אֶל הַתְּכָלִית, דְּהִינֵנוּ לְסִתּוֹם עֵינֵינוּ בְּחֻזְקָה וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוּ כְּפִשׁוֹן לֹא חוֹשֵׁב עַל הָעֵינִן הוּא כָּלֵל, רַק יוֹדַע שֶׁה' מִנְהִיג לְבָדוּ הַכֵּל לְטוֹבָה, וְלִחְזוֹר יִשְׂרָאֵל לְרִבּוּ. וְלִבְטֵל עֲצָמוּ בְּתְכָלִית הַבְּטוּל פְּאֵלוּ אִין בּוּ שׁוּם הַרְגָּשָׁה כָּלֵל, רַק לְדַבֵּק וְלִבְטֵל מִחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הָאוֹר הָאִין סוּף יִתְבָּרַךְ כְּמ"ש

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ד' אות א-ח

בסי' ד' ובסי' ז' שהוא בחי' איה ומלא. וזה יכול כל אדם לעשות כפאשר שמעתי מפיו הקדוש, [שיחה רעט] כי אף-על-פי שאינו יכול לזכות לבטול בשלמות כמו גדולי הצדיקים השלמים, אף-על-פי-כן יכול כל אדם לבטל עצמו איזה שעה אם ירצה באמת ועל-ידי הבטול יתבטלו ממנו היסורים והצרות אף אחר כך יכול להיות שיתגברו יותר ח"ו, וצריך להתגבר לבטלם על-ידי חדושי התורה, או על-ידי עסק התורה בחשק חדש וכנ"ל:

כך צריך אדם לעשות בכל פעם שיש לו יסורים ובלבולים, היינו שרוצה ללמוד ולהתפלל ולא יכול, תבטל, תרוץ במסירות נפש, ללמוד ולהתפלל ולעמוד בניסיון, אע"פ שיתכן שאח"כ יתגברו המניעות ביותר, ימשיך מהבטול חשק חדש להתגבר.

במצרים היו הרבה זריחות והתנוצצויות, אלא שעדיין לא היה תורה לעשות להם כלי

ד) ועל-כן עקר קבלת התורה היה על-ידי בחינה זאת, על-ידי שהיו תחלה בצרה גדולה במצרים עד שבא משה רבנו ובטל עצמו בתכלית הבטול, כמו שכתוב (במדבר יב), "והאיש משה עניו מאד וכו'" שזהו בחינת תכלית הבטול, שהוא בחינת ענוה אמיתית ועל-ידי הבטול הזה בטל כל הצרות ונאל אותנו ממצרים ומכל הטמאות והסטרוא אחרא, ומבחינת הבטול הזה המשיך לנו אש התורה לגרש הסטרוא אחרא והקלפות שלא יתגברו ביותר אחר כך כנ"ל. שזהו ע"י ספירת העומר שהם הכלים אל הרשימה, ועי"ז זוכים לקבלת התורה ועל-כן הוכרחו לברח ממצרים מחמת שהיה קדם קבלת התורה. ובמצרים לא היה אפשר ליתן התורה, כי היה מלאה גלולים, על-כן באמת היה קשה וכבד מאד לצאת ממצרים, כי בכל פעם שבטל משה את עצמו והאיר על ישראל בחינת בטול, כי הודיע להם שמו יתברך והאיר עליהם אור האין סוף ולמדם להתדבק ולהתבטל אליו יתברך, אך כל מה שבטל את עצמו ביותר, התגברו המצרים ביותר והכבידו את לבם ביותר מחמת שהבטול צריך להיות ברצוא ושוב וכו' כנ"ל, כי אז היה קשה להמשיך תורה בכל פעם, אך בחמלת ה' עשה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונוראות עד שהאיר על ישראל הארה גדולה ועצומה מאד בליל שמונים, כמו שכתוב (שמות יב), "ועברתי בארץ מצרים וכו'", ותרגמו, ואתגליתי היינו שהאיר זריחה גדולה מאד לבטל טמאת מצרים, לאחר שעבר עלינו צער יסורים רד"ו שנה, הגיע משה רבינו להוציאנו משם בכח אור הזריחה הגדולה, אני ה', ובה בטל בכור מצרים ויכלנו בברוח בחפזו חצות היום, לצאת משם לגמרי, וכמוכא בכונות עד שמגדל ההארה נפלו ומתו כל בכורי מצרים שהיו אורבים להתגרות ולהתגבר על-ידי זה דיקא, כי לא היו יכולים לסבול אפלו מרחוק התנוצצות האור הגדול הזה, כי אז בחמלתו האיר עלינו אור גדול מאד כל הלילה הקדושה הזאת, שהוא ליל שמונים עד שנתבטל כח הסטרוא אחרא, שהוא בחינת מלכות מצרים אז מאד וכנ"ל.

ואז ברחו ישראל תכף, כי הוכרחו לברח מחמת שבהכרח שישובו מהבטול אף-על-פי שנמשך הרבה ואז יוכלו המצרים להתגבר ביותר כנ"ל ועל-כן הוכרחו לברח מחמת שלא היה באפשר אז עדין להמשיך תורה אחר כך לבטלם על-ידי התורה כנ"ל. ועל-כן באמת רדפו מצרים אחר כך כשהוגד לפרעה כי ברח העם, כי אף-על-פי שנתבטל ונכנעו פרעה ומצרים באותו הלילה מאד, אף-על-פי-כן אחר כך התגבר מחדש מאחר שלא היה עדין קבלת התורה לבטלו בשלמות על-ידי התורה, כי עקר בטולם לגמרי בשלמות הוא על-ידי התורה שממשיכין אחר כך מהרשימו של הבטול וכנ"ל. ואז לא היה אפשר עדין לקבל התורה, על-כן התגבר והכביד לבו ורדף אחריהם עד היום, יש הוא בחי' תורה על-כן היו אז באמת בסכנה גדולה מחמת שהתגבר אז ביותר ויותר ולקח את כל חילו שש מאות רכב בחור, שהם כלל כל הכחות של הסטרוא אחרא והדינים, רחמנא לצלן,

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ד' אות א-ח

כמובא, כי אז אחר הבטול מתגברין יותר ויותר כנ"ל אבל השם יתברך בחמלתו חמל עלינו בזכות אבות ובכוחו של משה ובקע מים מפניהם בזכות קבלת התורה שעתידין לקבל, שהיא בחינת מים כנ"ל ועל ידי זה פרחו המים הגשמיים ועברו בתוך הים בניבשה והמצרים נטבעו בהם והכל בזכות התורה שעתידין לקבל, שהיא בחינת מים וכנ"ל: וזהו סוד קריעת ים סוף שהוא פלא גדול, להמשיך קבלת התורה לפני קבלת התורה שבשבעות, ובכל שבוע שבספירה נמשך תיקון כזה של קריעת ים סוף שהוא תיקון יחוד בקטנות בהרה גדולה וגבוהה מאד שנמשך עלינו גם כשאין אנו ראויים לכך, שבוה נמשך בחינת תורה באופן שאפשר לאחוז בתורה.

הרי נתבאר ענין חנוכה וציא"מ וקריע"ס, ומתוך זה אנו יכולים להבין היטב כלל הדרך הזה לחיים שלנו, כי כך נעשה אצל כל אדם, בתחילה צריך לברוח אל התכלית במסירות נפש, כמו החשמונאים שמסרו נפשם על התורה, כך לברוח מכל הבלבולים והמחשבות, לברוח מזה, כי ה' בודאי יסדר את הכל. וזהו סדר בנין המת, כי תחילה צריך לברוח, להתבטל, שזהו עיקר זריחת האור בכל יום לזכור ציא"מ, כי מה שאנו חושבים על השי"ת במח, זהו הרשימה של הזריחה. אנו מכניסים את זה בלב ע"י תפילה, שמזכירים יציאת מצרים, הרשימה הזאת שנכנס בנו להיות בתוך הקטנות הדעת ע"י מימי התורה הוא בחי' קריע"ס, שזהו עבודתנו בכל עת, תכנים עוד דיבור של תורה, עד שנבנה במח בבנין הכלים והלבושים של התורה שיוכל לאחוז בזה. וכן בלימוד דברי רבינו לחזור פעם פעמיים, וכן ביגיעת ההתבודדות פעם פעמיים, עד שבונים את הדעת. כמו בספירת העומר. ובה מובן מדוע האריך ר' נתן כאן.

חידושי תורת הצדיקים הם כלי לקרר יסורי הגלות

ה) ועכשיו גלותנו הארץ המר הנה שהיא קשה יותר מגלות מצרים ומכל הגלויות כמובא, מה שנעשה בכלליות עם ישראל בין הגוים, וכן היסורים הפרטיים שיש לכל אחד בגלותו, כי על הגלות הנה נאמר (איכה א'), "ותרד פלאים" וכן בכל מקום שמדברים הפסוקים וחי"ל מזה הגלות, כלם מפליגים בעצם אריכות ומרירות זה הגלות, כמבאר במדרשים ולפי אריכות מרירת הגלות לא היה אפשר לסובלו לולא ה' שהיה לנו שהקים רפואה למכה שפבר זכינו לקבלת התורה במעמד הר סיני וגם עכשיו אין דור תום והשם יתברך שולח לנו צדיקים גדולים ונוראים ה' שלח את רשבי" שלא תשתבח תורה, ושלה לנו את הגמ' וראשונים ושו"ע סדר פשוטת התורה, ותן לנו פנימות התורה בזה"ק, וכיון שאנו רחוקים מזה שלח לנו את הארז"ל את הבעש"ט הק', את רביה"ק, הרבי אמת כזה שממשיך עלינו בחי' הארת האין סוף, זה מה שאנו צריכים לקבל מרבינו, מהבעש"ט ומהרבי הקדוש הזה להתבטל לה' בכל פעם, ולא להיות בצער מהיסורים, ובפרט לפני הלימוד והתפילה, לא להתרחק מה' שפמשיכין עלינו בחינת הארת אור האין סוף ומלמדים אותנו להתבטל אליו יתברך בכל פעם ובפרט בעת צרה, רחמנא לצלו, והעקר מה שפמשיכין לנו חידושי תורה נפלאים מאד שפנה הם מחיין אותנו ונותנין לנו כח לעמוד פנגדם ולבטלם פשמתגברים ומתגרים אחר כך ביותר ויותר, כי בכל פעם מבטלין אותם על-ידי התורה הקדושה שפבר זכינו לקבלה על-ידי משה רבינו עליו השלום, ועל-ידי החידושים הנפלאים שחידשו הצדיקים הגדולים שפבר דור בבחינת (תהלים קיט) זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חייאתי וכנ"ל: הצדיקים ממשיכים עלינו כמה דרגות של תורה עד שנתגלה ליקוטי הלכות בעולם שזה מחיה אותנו, ונתן לנו דברי תורה שאפשר ללכת בהם, לחשוב על זה תמיד. שזה כל חיינו. זאת נחמתי בעניי.

זאת חנוכה הוא הארת הזריחה שמאיר לתוך כלי ז' הימים

(ו) וזה בחינת הדלקת נר חנוכה שמתתהו ובנין וכל הצדיקים שבאותו הדור זכו לבטול הנ"ל

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ד' אות א-ח

בשלמות עד שהמשיכו אחר כך גדולה מהרשימו הנ"ל, שהוא בחינת קבלת התורה, שעל-ידי זה התגברו על מלכות עובדי פוכבים הרשעה וכנ"ל. ומגדל ההארה הזאת זכו להמשיך לדורות הארה גדולה בכל שנה בימים ההם בזמן הזה וקבעו לנו שמנת ימי חנכה אלו ותקנו להדליק בהם נר חנכה, שזאת ההדלקה הקדושה הוא בחינת המשכת האור והזריחה של הרשימו מהבטול שממש קבלת התורה, שעל-ידי זה מתגברין פנגד כל הקמים עלינו שמתגברין ביותר ויותר בכל פעם כדרך שני אנשים הנלחמים זה בזה פנ"ל, אבל על-ידי בחינת קבלת התורה מאור הרשימו הנ"ל, שהוא בחינת הדלקת נר חנכה, על-ידי זה מתגברים עליהם פנ"ל. ועל-כן הם שמנת ימי חנכה כדי להמשיך הארת קבלת התורה משרשה, שהוא בחינת יום השמיני, שהוא בחינת בינה שפלו מג' ראשונות ששם נאחו ונתפס אור הזריחה של הרשימו, כי בינה לבא, שהוא בחינת שמחה, בחינת (תהלים ד') נתת שמחה בלבי, שהוא כלי לקבלת התורה שנמשך לתוך ז' ימי הבנין, שהם בחינת הז' מדות, בחי' הכלים, שהם בחינת כלל התורה, בחינת (משלי ט') חצבה עמודיה שבעה פידוע.

ר' נתן מראה לנו את הכונה של נר חנוכה דברים נוראים מאד, יחד עם ענין יציאת מצרים ואח"כ ז' ימים וקריעת ים סוף, ושוב שבע שבועות וקבלת התורה, כי התורה נמשך עלינו מדור דור עד זמן בית שני, דור התנאים שהמשיכו תורה, ורשב"י מבטיח שלא תשתכח תורה מישראל. ובזמן גזירת יון התגבר החושך הגדול מאד, שהוא צרת הצרות שאין מים, אין דעת, וע"י החשמונאים התגלה בחי' זריחה, ורשימו שמאיר בתוך ז' מדות, ר' נתן מדבר כאן לשון כזה, בינה ששם נאחו הורחיה לתוך ז' ימי הבנין ז' מדות, מי שיש לו הרגשה בזה, יוכל לעבוד עבודתו עם הענין הזה, שזה לבוש של תורה שהוא כלי אל הרשימה.

אחד מבין את זה בדרך התעוררות, שמחה ומדות. השני בדרך הזה"ק, כל אחד לפי ענינו, ויש עוד דרכים ונקודות, זהו עיקר חיינו, אור התורה. חנוכה הוא המשכת התורה לתוך חשכת הגלות. המשכת הורחיה הגדולה משם הוא הדלקת נס הגדול של המנורה, ואז ממשיכים את הורחיה לתוך כלי ולבוש, שבוה נתפס האור בהנר הקדוש שיש בו פתילה ושמן וכלי. שזהו כלל הדרך של הלבושים. בכל ענין כלי, נר, שמן, פתילה, יש ענין כלים שבהם מאיר אור הדעת. העיקר שיכנס הורחיה לתוך המדות שלנו. והנה נתגלה ענין פסח וחנוכה שבוה אנו לומדים ענין הלבושים. וכאן ממשך לבאר ענין פרעה ויוסף הצדיק.

סוד פתרון החלום למצוא את הטוב שבו ולהגבירו על הרע

זוה בחינת חלום פרעה שתקונו על-ידי יוסף שפטר אותו שקורין זאת הפרשה בימי חנכה, כי פרעה ראה בעת שנה שנמשך מבחינת בטול פנ"ל, ראה אז איך שבע פרות הרעות בולעים שבע פרות הטובות וכי, שהוא בחינת התגברות הרע על הטוב, הינו התגברות הז' מדות רעות על ז' המדות הטובות עד אשר (בראשית מא), "ותבאנה אל קרפנה ולא נודע כי באו אל קרפנה" כי כל כך מתגברת הסטרא אחרא בכל פעם עד שרוצה להשפית את האדם בכל פעם פאלו לא ראה טוב מעולם, כאילו אף פעם לא היה לו ישועה אף-על-פי שבתחלה בעת הבטול ראה רק את הטוב שהם בחינת ז' פרות הטובות, אך ראה שתכף אחר כך סמוך להקיצו, דהינו בשמתחיל לשוב מהבטול חוזרים ומתגברים אחר כך שבע פרות הרעות שהם הרע שאורב ומתגרה ומתגבר ביותר אחר כך וכנ"ל, וזה שנסמך התגברות הפרות רעות להקיצו כמו שכתוב שם ומראיהן רע וכי ואיך וכן בכל הפרשה הינו פנ"ל. כך ממש הולך אצל כל אדם. פרעה הוא מה שמבטל את המוח שאינו חי, ומראה לו ז' פרות הרעות שבולעים את כל הטוב שלו, כאילו לא היה לו בו טוב מעולם.

הצדיק נותן לנו עיניים אחרות, בלי שום הסתכלות לצד

ותקונו על-ידי יוסף שזכה לתכלית הבטול בשלמות פראוי בבחינת (שם מט) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין עולה עין, שייסוף, בחינת הצדיק האמת, עולה על העין, כי הוא סותם עיניו מחיזו דהאי

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ר' אהרן א-ח

עֲלֵמָא לְגַמְרֵי וְאִין לֹו שׁוּם הַסְתַּפְלוּת בְּזָה הָעוֹלָם אֲפֵלוּ כְּהָרַף עֵין וְעַל-כֵּן נִקְרָא עוֹלָה עֵין, כִּי הוּא עוֹלָה עַל הָעֵין וּמוֹשֵׁל עָלָיו, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַסְתַּפְלוּת בְּזָה הָעוֹלָם כְּפִי הַסְתַּפְלוּתוֹ כֵּן הוּא תַחַת הָעֵין, כְּשֶׁאֵדָם יֵשׁ לוֹ הַסְתַּכְלוּת עַל כֶּסֶף, כְּבוֹד, תְּאוּוֹת, אוֹי הָעֵין מוֹשֵׁל עָלָיו וְלֹא יִכּוֹל לְהַתְּבַטֵּל לָהּ, אֲךָ כְּשֶׁרֹאָה אֶת הָאִמַּת וּמִתְּבַטֵּל לָהּ, הוּא עוֹלָה עַל הָעֵין וּמוֹשֵׁל עָלָיו, כִּי הָעֵין מוֹשֵׁל עָלָיו מֵאַחַר שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר עֵינָיו, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (סוּטָה ט') עַל כְּמָה שֶׁהֵלֵךְ אַחַר עֵינָיו, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת (בַּמְדַּבֵּר ט"ו) וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרָי לְבִבְכֶם וְאַחֲרָי עֵינֵיכֶם שֶׁלֹּא תִהְיֶה הָעֵין רוֹאֶה וְהַלֵּב חוֹמֵד שׁוֹלְטִין עָלָיו שׁוּה עֵיקֵר עֲבוּדָתוֹ לֹא לְהַמְשִׁךְ אַחַר הָעֵין שְׂרׁוּאָה צַעַר יִרְדוּת וְיִסּוּרִים, זֶה עֵיקֵר הַמַּלְחָמָה, רַק הוּא יִתְגַבֵּר עַל הָעֵין וְהַלֵּב וְיַעֲלֶה עָלֵיהֶם וְיִמְשֵׁל בָּהֶם בְּבְחִינַת 'עוֹלֵי עֵין' שֶׁלֹּא יִהְיוּ לוֹ שׁוּם הַסְתַּפְלוּת בְּזָה הָעוֹלָם שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת יוֹסֵף שֶׁנִּקְרָא 'עוֹלֵי עֵין', זֶהוּ הַכַּח שֶׁל הַצַּדִּיק וּמִמְשִׁךְ עָלָיו שֶׁנֶּם אֲנַחְנוּ נוֹכַח לָוּה. וְעַל-כֵּן הוּא מְבַטֵּל כָּל הַחֲרָפוֹת וְהַבּוֹשׁוּת, שֶׁהֵם כָּל הַתְּאוּוֹת הַסְטָרָא אַחֲרָא, בְּבְחִינַת (בְּרַאשִׁית ל') אֶסֶף אֱלֻקִּים אֶת חַרְפְּתֵי. רַבֵּינוּ מְבִיא אֶת הָעֵינִין הַזֶּה בְּסִי' ל"ד, לְבַטֵּל כָּל הַחֲרָפוֹת, גַּם כְּשֶׁכָּל הַשְּׂנוּאִים וְהִירְדוּת מִתְּגַבְּרִים עָלָיו, אֲנִי מְבַטֵּל אֶת זֶה, כִּי גַם אֲנִי יִכּוֹל לְחַשׁוֹב עַל הַתְּכֵלִית וּרְבִינוּ מְרִים אוֹתִי מִהַחֲרָפָה שְׁאִינִי יִכּוֹל לְהַתְּחַזֵּק, וּמַחֲדֵשׁ אוֹתִי לְגַמְרֵי, וּמֵאִיר בִּי צִמְצוּם שֶׁל תּוֹרָה שְׁאוּכַל לְהַחֲזִיק מֵעַמּוּד. וְעַל-כֵּן זָכָה יוֹסֵף לְתַלְתְּלִית הַבְּטוּל בְּשִׁלְמוֹת וְעַל-יָדָי זֶה פֶתֶר וְתִקּוּן חֲלוּם פְּרַעָה וְהַגְּבִיר הַטוֹב עַל הָרַע שֶׁבַע שָׁנֵי הַשְּׁבַע עַל שֶׁבַע שָׁנֵי הָרַעַב כִּי בְּכָל חֲלוּם יֵשׁ טוֹב וְרַע, הַפְּתָרוֹן הוּא שְׂרׁוּאָה אֶת הַשּׁוֹרֵשׁ וּמְגַבֵּר אֶת הַטוֹב.

זֶהוּ בְּחִינַת (שֵׁם מו) וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדָו עַל עֵינָיֶךָ 'יָדָו' דִּיקָא, בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה שֶׁמְקַבְּלִין מִהַרְשִׁימוֹ, שֶׁעֵקֶר הַקְּבֵלָה עַל-יָדָי בְּחִינַת יָדָיִם, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים ט') וְשָׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יָדָי, בְּחִינַת כְּתוּבִים בְּאַצְבַּע אֱלֻקִּים הַנֶּאֱמָר בְּהַתּוֹרָה הַנֶּ"ל עַל מֵאֲמָר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (תַּעֲנִית לֵא), וְכָל אֶחָד מֵרֵאָה בְּאַצְבָּעוֹ, בְּחִי' אֲצַבַּע שְׂמַצְבִּיעַ עַל הַרְשִׁימָה שְׁמֵאִיר לְתוֹךְ הָדַעַת, כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן הוּא עַל-יָדָי הַתּוֹרָה שֶׁמְקַבְּלִין אַחַר כֵּךְ כֵּן"ל וְהַתּוֹרָה מְגִינָה עַל הָעֵינִים שֶׁאֲפֵלוּ כְּשֶׁחוֹזְרִין מִהַבְּטוּל לֹא יִתְגַבְּרוּ הַסְטָרָא אַחֲרָא, כִּי נוֹפְלֵת עַל-יָדָי הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת (תַּהֲלִים יט) מִצּוֹת ה' בְּרָה מֵאִירַת עֵינַיִם וְזָהוּ, "וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדָו עַל עֵינָיֶךָ" 'יָדָו' דִּיקָא 'עֵינָיֶךָ' דִּיקָא וְכַ"ל, יָדָיִם הֵם צִמְצוּמִים וְלְבוּשִׁים, וְכֵן עֵינֵי אַהֲבָה וִירָאָה, יְמִין שְׂמֵאל, קוּשִׁיא וְתִירוּן, בְּחִי' אֲצַבַּע שְׂמֵאל עַל הַרְשִׁימוֹ שֶׁל הַבִּטּוּל, וְבוּה מִתְּגַבֵּר עַל הַיִּסּוּרִים, בְּחִי' עוֹלֵי עֵין. הִנְנוּ שֶׁאֲפֵלוּ כְּשֶׁחוֹזְרִין מִהַבְּטוּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּתִיחַת הָעֵינַיִם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יִהְיֶה לָהֶם כַּח לְהַתְּגַבֵּר עוֹד, כִּי יִתְבַטְּלוּ עַל-יָדָי הַתּוֹרָה וְכַ"ל, כִּי הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים אֲפֵלוּ כְּשֶׁחוֹזְרִים מִהַבְּטוּל וּפּוֹתְחִין אֶת הָעֵינַיִם אֵינָם מְסַתְּפִלִים ח"ו עַל הַבְּלִי עוֹלָם הִזָּה, רַק שׁוֹמְרִים עֵינֵיהֶם עַל-יָדָי הַתּוֹרָה שֶׁמְקַבְּלִין מִהַבְּטוּל כֵּן"ל. וְעַל-יָדָי זֶה מִתְּבַטְּלִין כָּל הַדְּיָנִים וְהַצָּרוֹת וְכָל הַסְטָרָא אַחֲרָא וְזָהוּ בְּחִינַת יוֹסֵף: יָשִׁית יָדָו עַל עֵינָיֶךָ וְכַ"ל:

הַצִּיצִית הֵם כְּלָיִם וְלְבוּשִׁים לְאוּר הַמַּח הָאֵלֶּקֶי

ח) זֶהוּ בְּחִינַת צִיצִית שֶׁהֵם תְּקוּן הַלְּבוּשִׁין, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכְּלָיִם שֶׁל הַמּוֹחִין, יֵשׁ מוֹחִין, אֵדָם יֵשׁ לוֹ מוֹח, בּוֹעֵר בּוֹעֵר וּבּוֹעֵר, אֲבָל הַמַּח צָרִיךְ כָּלִי, פְּסוּק חוֹמַשׁ רַש"י, גַּמ' שְׁלוֹמֵד דְּבַר שְׁשִׁיךְ לְעוֹבְדָא לְמַעֲשֵׂה, זֶהוּ כָּלִי אֵל הַמּוֹח, אוֹ עֵינַיִם עֵמּוּקִים יוֹתֵר שְׁצִרִיךְ לְבֵא מִזֶּה"ק וּסְפָה"צ, סְבִרוֹת אַחֲרוֹת אֵין בָּהֶם כָּלִי, לֹא מְגַעִים בּוּה לְמַצִּיאֹת שִׁישׁ לוֹ כִּי לְהַחֲזִיק אֶת הָאוֹר וְלִלְכַת עִם זֶה. כִּי צָרִיכִין תַּחֲלָה לְתַקֵּן וּלְצַדֵּק מְאֹד אֶת הַכְּלָיִם שֶׁהֵם הַלְּבוּשִׁים כְּדִי שֶׁיִּוְכָלוּ לְקַבֵּל אוֹר הַזְּרִיחָה שֶׁל הַרְשִׁימוֹ מִהַבְּטוּל אֶל הָאֵין סוּף וְלֹא תַעֲבֵר וְלֹא תִשְׁכַּח מֵהֶם, בְּהַתְּבוּדוֹת וְלִימוּד הַתּוֹרָה בְּדַבְּרֵי הַצַּדִּיקִים, לְעֵינֵי עַל זֶה כְּכֹה, וְלַחֲזוֹר עַל זֶה כְּכֹה, לְהַזְהֵר מֵאֵד עַד שִׁיחִיה עֲנֵשָׁה מוֹח כָּלִי, וְרַק בְּרִיבּוּרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם כְּלָיִם אֲמִיתִים מִהַתּוֹ"ק, תּוֹרָה שְׁבַע"פ וְזֶה"ק וְדַבְּרֵי הַצַּדִּיקִים.

יש הרבה התניצויות, אך הכל נשכח ולא נבנה המח, כל זמן שלא יבנה כלי

כי כל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפִנְיֵימִיּוֹת נִפְשׁוֹ הוּא מִשְׁתַּקֵּק וּבוֹעֵר מֵאֵד מֵאֵד לְהִשָּׂם יִתְבַּרֵּךְ מִחֲמַת שְׁבִפְנֵימִיּוֹת הוּא מִסְתַּפֵּל בְּכָל עֵת אֶל הַתְּכֵלִית, שֶׁהוּא אֹרֵךְ הַיּוֹם סוֹף שְׁמִשָּׁם שָׁרְשׁוֹ וְרוֹצֵה לְהִדְבֵּק וּלְהַפְלֵל שָׂם, וְיֵשׁ לוֹ כַּמָּה פַעֲמִים זְרִיחָה כּוֹאֵת, בִּישׁוּל כּוֹז. יֵשׁ כַּח שֵׁל זְרִיחָה, כַּמֵּ"שׁ בְּשִׂיחָה א' כִּי אֲנִי יֹדְעֵתִי, אֲבָל אַח"כּ מִמְשִׁיךְ דוֹד הַמֶּלֶךְ שֶׁם שָׂאֵר הַנִּפְלָאוֹת, זֶה עֵינֵן אַחֵר, אֵיךְ נִמְשָׁךְ אֹרֵךְ הַזְרִיחָה, לִזְה צֶרֶךְ כְּלִי, אִם לֹא, נִשְׂאָר בְּרַעַב, פְּרוֹת הָרַעוּת. וְעוֹ"פ רֹב נִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, זֶה עֵיךְ הַסִּיבָה שֶׁגַּם אֲנִישׁ שֵׁשׁ לְהַם הַתְּנִיצוּיּוֹת לְפַעֲמִים, אֵיךְ הַמַּח נִבְנָה, כִּי אֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל רִשְׁמוֹ מִהַזְרִיחָה. עַל כֵּי נִכּוֹן, בְּהַלְכָה זֹאת ר' נֵתָן מַגְלָה לֵנו אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת הַמַּח, אִם נֶלֶךְ עִם זֶה בְּאַמְת, אוֹדוּ מִה שִׁיכּוּלִים לִזְכוּת.

אֵךְ מִחֲמַת שְׁבִפְנֵימִיּוֹת זֹאת הוּא תְּמִיד בְּבַחֲנֵינָת וְהַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוֹב. וְכִשְׁהוּא בְּחִינַת וְשׁוֹב אֵיךְ הַכְּלִים שֶׁל הַמַּחֲיוֹן, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַלְּבוּשִׁין, וְכֹלִים לְקַבֵּל אֹרֵךְ הַזְרִיחָה מִשָּׁם וְעַל-כֵּן אֵיךְ לֹא בְּמֵה לְקַרֵּר הַצְּמָאוֹן שֶׁלֹּא עַל-פִּי רֹב נִשְׁפָּח מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי וְעַל-כֵּן הַיֶּצֶר הָרַע וְחִילּוּתֵינוּ מִתְגַּרֵּין בִּישְׂרָאֵל בִּיּוֹתֵר מִחֲמַת שְׂרׁוּאֵין שְׂרׁוּצָה לְבָרַח בְּכָל פַּעַם אֶל הַתְּכֵלִית, בְּפֶרֶט בְּהַתְּלַמְּדֵי חֲכָמִים הַפְּשָׁרִים הַחֲפָצִים וּמִשְׁתַּקֵּקִים בִּיּוֹתֵר אֶל הַתְּכֵלִית שֶׁבָּהֶם מִתְגַּרֵּה בִיּוֹתֵר, כִּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרַכָה (סוּכָה נב), הֵינּוּ מִחֲמַת בְּחִינַת הַנֶּ"ל כַּפ"ל, כִּי יֵשׁ בְּעֵינֵינוּ זֶה שֶׁל בְּחִינַת בְּטוֹל וְהַסְתַּפְּלוֹת אֶל הַתְּכֵלִית כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת בְּחִינּוֹת וּמִדְּרָגוֹת בֵּין כָּל אֶדָם וְאֶדָם וְאֶפְלוֹ בְּאֶדָם אֶחָד בְּעֵצְמוֹ יֵשׁ כַּמָּה שְׁנַיִין בֵּין כָּל זְמַן וְעֵת.

כמה וכמה דרגות יש בבנין הכלי אל הדעת

יש אנשים שהכלי שלהם הוא תכלית התמימות, יש אנשים שצרכים את הכלי של גמרא ופוסקים, ויש אנשים שהוא בדרך של מוסר והתעוררות. בעל השדה מבין שכל אחד יש לו מקום אחר בשדה, שלא יכחישו אחד את השני, רק כל אחד ימצא את הנקודה שלו, יש אחד שצריך דוקא דברים עמוקים מאד, זה"ק, אריז"ל, בעש"ט, יחד עם דברי רבינו, לאט לאט, עוד נקודה ועוד נקודה, והכל ביחד מאיר זה בזה. כל אדם יש לו נקודה אחרת, וכל אחד חייב לתפוס את הדרך שלו, לעשות כלי אל היהדות, יש בזה רבבות מדרגות. ואפי' בכל אדם בעצמו יש כמה וכמה זמנים.

וזהו מציאות שמירת המחשבה והתעוררות שבכל יום, שעל זה הבע"ד מתגרה לכלב את האדם שלא ילך בדרך שהוא צריך ללכת לפי הכלי הנצרך לנשמתו. וגורם שיתבלבל כאילו שזה לא בשבילו, ואינו עושה כלי בבחינה שלו, רק גבוה ממה שהוא צריך או נמוך ממה שהוא צריך. לכן צריך לחפש את האמת בדרך שיהיה כלי לפי מה שהוא צריך, מה שה' נתן לנו, גמ' שוע, והק אריז"ל בעש"ט ורבינו. שזהו מציאות התורה. שאר הספרות מה שמוספים לפרש לדרגות יותר נמוכות, הם כלים מכלים שונים שיוודים לכל סוגי האנשים להאיר להם, אך הכלים שנצרכים הם כלים בריאים של תורה, ואדם צריך לראות בעצמו כלים כדי לבנות מחו.

ועל-כן יציאת הוא מַצְוָה ראשונה בְּבִקְרָה, שֶׁתִּכְרֵךְ בְּבִקְרָה בְּהַקִּיצוֹ מִשְׁנֵנוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוֹל אֶל הַתְּכֵלִית, תִּכְרֵךְ צְרִיכֵינוּ לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּצִיצֵית לְהַמְשִׁיךְ אֹרֵךְ הַצִּיצֵית, לְתַקֵּן בְּחִינַת הַמְּלַבּוּשִׁים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכְּלִים פְּדֵי שְׁיִכּוּל לְקַבֵּל אֹרֵךְ הַזְרִיחָה שֶׁל הַרְשִׁימוֹ מִן הַבְּטוֹל כַּפ"ל. נִמְצָא שֶׁעֵינֵן הַצִּיצֵית הוּא לְבוּשׁ וְכִלִּי, שֶׁה' הִלְבִּישׁ אֶת הָעוֹלָם. וְכֵן אֲנוֹ תַעֲרֹךְ בּוֹה לְדַעַת שְׁאֵנִי צֶרֶךְ לְצַמְצַם אֶת דַּעַתִּי לְעֵינֵן אֶחָד בְּלִבְד, לְהַמְשִׁיךְ חוּטֵים שֶׁל דַּעַת, הָאֲרוֹת שֶׁל הַצִּיצֵית וּתְפִלִּין לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה, לְהַחֲיוֹת אֶת הָאֲמוּנָה וְהַתְּמִימוֹת, לִזְכוּר שֶׁה' נִמְצָא בְּכָל דָּבָר.

וְזֶה בְּחִינַת (בַּמְדַּבֵּר טו) וְיֵאָדָם אוֹתוֹ וְזָכַרְתָּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וְכו', הַמִּצְוֹת הֵם הַכְּלִים לְאוֹר ה' כִּי אֹרֵךְ

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ז - כ"ח נטילת ידיים ד' אות א-ח

הציעית בשרשם נמשך מבחינת הסתכלות אל התכלית שמשם שרש כל התורה כנ"ל. וזה בחינת תכלת שבציעית, כי תכלת בחינת התכלית, כמבאר (בסימן י"ח) ועל זה נאמר, "וראיתם אותו", שעקרו נאמר על התכלית, הינו שצריכין לראות ולהסתכל מאד על התכלת, שהוא בחינת התכלית כי תכלת דומה לים וכו' עד כשא הכבוד ששם שורה כבודו יתברך, בחינת אור האין סוף, שהוא בחינת התכלית וזהו (שם), "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם" דהינו שלא יסתכל מן הצד על הבלי עולם הזה, רק זכון ראיתו והסתכלותו אל התכלית לבד, שהוא בחינת תכלת כנ"ל. וזו עבודתנו כל היום לראות את הציעית, לזכור את הים וכסא הכבוד, ובוה לא נתור אחר ליבנו ועינינו, להבלי עוה"ו, כי כשמסתכל אל הצד, אינו יכול להתבטל, וצריך להתאמץ בכל הכחות להסתכל רק אל הנקודה של התכלית ולא אל הצד, ועל - ידי זה ממשיכין אור מהתכלית לתקן בחינת המלבושים, שהם הכלים, כי הציעית ממשיך אור הכי גדול לתוך לבוש פשוט להחיות את האמונה, כדי שיוכלו לקבל אור הרשימו כנ"ל שמשם כל התורה כנ"ל וזה, "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'" כי כל המצות, שהם כלל התורה, נמשכין מאור הרשימו הנ"ל: